

FILANTROPIJA
OSLONAC ODRŽIVIH ZAJEDNICA

DRUŠTVENE INOVACIJE

Teo Petričević, ACT Grupa / CEDRA Čakovec

The most powerful force for change in the world is a new idea in the hands of a leading social innovator/entrepreneur. *Bill Drayton, Founder of Ashoka: Innovators for the Public*

Društvene inovacije nisu nova praksa u Hrvatskoj. Davno su već prepoznate kao atraktivan alat za rješavanje ekonomskih, društvenih ili okolišnih izazova poput migracija, starenja stanovništva, klimatskih promjena, siromaštva, društvene isključenosti, nejednakosti u (pristupu) zdravlju. No posljednjih nekoliko godina, i javni i privatni profitni i privatni neprofitni sektor, društvene inovacije koriste kao alat za razvoj pozitivnih praksi koje umanjuju ili eliminiraju nejednakosti i transformiraju odnose u društvu. Iako ne možemo govoriti o pretjerano poticajnom okviru za razvoj i implementaciju društvenih inovacija (nedostaje koordinacije među različitim mehanizmima, limitirani su izvori financiranja), u Hrvatskoj postoje brojni primjermi društvenih inovacija u sva tri sektora i nekoliko organizacija koje pružaju podršku razvoju društvenih inovacija (Social Innovation Lab, CEDRA HR, ACT Grupa, Impact Hub Zagreb). Inspirirajte se njihovim radom!

Što su društvene inovacije?

U Hrvatskoj nemamo jasnu definiciju društvenih inovacija. U različitim situacijama, najčešće se primjenjuju ili lokaliziraju definicije koje se koriste u strateškim dokumentima Europske Unije. Tako je, prema Murray (2010), društvene inovacije najlakše definirati kao nove *strategije, koncepte, ideje, procese, proizvode, usluge, poslovne modele, alate i metodologije ili kombinacije svega navedenog* koje odgovaraju na društvene potrebe ili probleme, a istovremeno stvaraju nove društvene odnose i suradnje. Dakle, govorimo o novim rješenjima, inovacijama s društvenom misijom, usmjerene općoj dobrobiti, stvaranju društvenog utjecaja, inicirane, razvijene i implementirane od strane organizacija iz javnog, privatnog profitnog, privatnog neprofitnog sektora ili pojedinaca/ki. Stoga, društvene inovacije ne čine dobro samo društvu već i uključenim pojedincima/kama, naročito kroz jačanje kapaciteta za aktivaciju i stvaranje.

Tri pristupa društvenim inovacijama

Društvene inovacije mogu se razvijati u lokalnom, regionalnom, nacionalnom ili globalnom kontekstu. Prvi pristup društvenom inoviranju polazi od društvene potrebe na koje nije odgovorilo tržište ili javne institucije - te društvene inovacije najčešće su usmjerene osobama u nepovoljnom položaju, lokalizirane su i direktne. Drugi pristup bavi se razvojem inovacija koje su usmjerene pozitivnoj društvenoj promjeni - dakle inovacijama koje za cijelo društvo donose promjenu na razini ekonomskih, društvenih i/ili okolišnih izazova, te najčešće generiraju indirektan pozitivan utjecaj. Kada se osigura promjena na razini odnosa između institucionalnog okvira i dionika, govorimo o trećem pristupu društvenim inovacijama - sistemskoj promjeni, induciranom društvenom utjecaju. Bez obzira na kojoj razini i koji pristup koristimo, društvene inovacije trebaju pokazati održivost - ne samo institucionalnu, već i financijsku - kako bi koristi društvenog inoviranja generirali željeni društveni utjecaj i stabilnu promjenu.

Projekt provodi Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva

Europska unija

Ovaj projekt financira Europska unija, a sufinancira Ured za udruge Vlade RH

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Centar za
Građanske
Inicijative
Poreč

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE BUJE
UNIVERSITÀ POPOLARE APERTA DI BUJE

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva i ni na koji se način ne može se smatrati službenim stavom Europske unije niti Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

FILANTROPIJA
OSLONAC ODRŽIVIH ZAJEDNICA

Kako krenuti društveno inovirati?

Proces društvenog inoviranja je jednostavan. Trebamo analizirati problem ili potrebu, mapirati / identificirati postojeća rješenja, ponovno analizirati, pronaći moguće novo rješenje, testirati, analizirati, poboljšati, testirati, analizirati, poboljšati, sve ponavljati, validirati.

Kroz proces društvenog inoviranja, kontinuirano trebamo verificirati zadovoljava li novo rješenje osnovne kriterije društvenih inovacija: da li zadovoljava društvene potrebe i zahtjeve, da li doprinosi efikasnoj i učinkovitoj upotrebi resursa, da li unapređuje kvalitetu života građana, mijenja postojeće paradigme i prakse. U hrvatskom kontekstu možda i najvažnije - da li potiče pojedince/ke i zajednice da budu sukreatori/ce društvenih promjena, da li stvaramo kroz te procese novi društveni kapital.

Europski okvir financijskih poticaja i institucionalne podrške društvenim inovacijama sve je značajniji, na nacionalnoj razini u narednom razdoblju trebao bi biti stabilniji. Proučite mogućnosti financiranja društvenih inovacija kroz Europske strukturne i investicijske fondove, Programe Unije, potražite potencijalne *impact* investitore u regiji i na globalnoj razini. Prepustite se, povežite se, iskoristite trenutak i budite promjena koju želite vidjeti!

Literatura: Murray, Calulier-Grice and Mulgan (2010). *Open Book of Social Innovation*. London: NESTA

Ovaj članak objavljen je u sklopu projekta „Filantropija – oslonac održivih zajednica“ financiranog iz programa IPA 2012 Poticanje inovativnih oblika filantropije u lokalnim zajednicama za potporu održivosti organizacija civilnoga društva

Projekt provodi Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva

Europska Unija

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Centar za
Građanske
Inicijative
Poreč

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE BUJE
UNIVERSITÀ POPOLARE APERTA DI BUJE

smart
CENTAR ZA GRAĐANSKE
INICIJATIVE

Sadržaj ovog dokumenta isključiva je odgovornost Zaklade za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva i ni na koji se način ne može se smatrati službenim stavom Europske unije niti Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.